

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 400. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856960126336/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

MORALSKE FABLER

en tiidlang havde været i saadan foragtelig Tilstand, ynkedes adskillige omsider derover, og magede det ved Forbønner, at Historien kom til sit forrige Embede igien. Men saadant skeede ikke uden med mange haarde Vilkor, som den maatte beqvemme sig til at underskrive. Conditionerne vare disse, at den herefter ikke maatte skrive uden om store Herrers Fødsel, Daab, Død, Liig-Begængelse, item om Hendelser, som Ildebrand, Pest, Jordskielv, Formørkelser, Cometer, etc. Den blev vel tilladt at melde om Kriig og Feltslag, men uden Critique, og uden at eftersøge en Kriigs rette Aarsag. Saaledes blev da Historien indskrænket, og er kommen i den Stand, som vi nu see den at være udi, hvorudover vi i steden for gamle nyttige Historier have ikke uden Dag-Registere og tørre Annales.

149. Fabel.

Justitiens Forvandling.

Justitien var fordum udi liden Anseelse, den havde selv neppe det daglige Brød, og kunde ikke hielpe andre ved dens Middel til nogen Næring: Dens Fattigdom var saa stor, at den ikke havde Klæderne paa Kroppen, men gik gandske nøgen. Endeligen, saasom den var frugtbar paa Inventioner, arbejdede den paa, efter andre Videnskabers Exempel, at bringe sig udi Anseelse. Hun adresserede sig derpaa til en Philosophus, som ved Moralske Skrifter havde skrevet sig riig, og, efterat hun havde aabenbaret ham sit Forsætt, som han holdt for at ville gelinge, gik han i Caution for hende hos Kræmmere, hos hvilke hun udtog paa Credit adskillige Zirater, Broderier, Chicaner og nogle Skokke af Formaliteter, hvormed hun udstafferede sig. Da Folk saae hende udi saadan Prydelse, blev deres Foragt forvandlet til Ærbødighed, saa at hun fik mange Tilbedere. Hendes Klæder vare fulde af kostbare Broderier, og hendes Slæb var konstigen sammensatt af Formaliteter, hvilke havde den Virkning, at, naar den rørte ved Jorden, opvoxede deraf Advocater, Protocollister, Skrivere og

MORALSKE FABLER

Ting-Stude. Saaledes fik Justitien en nye Skikkelse, kom fra yderste Armod til største Velstand. Om det menneskelige Kiøn ellers haver vundet noget derved, derom maa de, som have Processer, dømme.

150. Fabel.

Process mellem Sandhed og Løgn.

Sandhed havde ofte besværgt sig over Løgnen, og viset, at den saavel hemmelig som aabenbare søgte at angribe og underminere sig. Dette havde den en og anden gang angivet for Øvrigheden, men uden at erholde andet Svar end at henvises til Lands Lov og Rett. Hvorudover Sandheden omsider maatte skride dertil, og lade en Stevning udstæde mod Løgnen, hvilken hun paastod formedelst hendes skammelige og forargelige Opførsel at være uværdig til at nyde Borgerskab udi nogen Stad. Løgnen, saasom hun vidste, at den mod hende gjorde Beskyldning var vel grundet, og som frygtede, at faae en haard Dom, raadførde sig med Fanden udi denne Sag. Fanden raadede hende da at tage til Procurator en gammel Academisk Disputator, der vidste best at føre sig til Nytte sin Logica og Metaphysica for at gjøre Hvidt til Sort og Sort til Hvidt. Dette Raad blev fuldt, og samme Advocat forsvarede Løgnens desperate Sag med saadan Subtilitet, og forbløffede Contra-Parten med saa mange Distinctioner, at Løgnen for Retten blev frikiendt, og Sandhed blev som temere litigans dømt til at betale Processens Omkostning, og en anseelig Sum til Justitz-Cassen. Saaledes blev Løgnen, med hvilken man tilforn ikkun havde seet igiennem Fingre, ved en Dom autoriseret til at lyve. Det er ikke at beskrive, hvilken Glæde dette opvakte hos Fanden; han celebrerede Dagen derefter en Høytid, som endedes med et lystigt Ballet, og siges der, at Fandens Moder, u-anseet hendes høye Alder og de Liigtorne, hvormed hun var plaget, dandsede den heele Natt.